

Декларација из Пизе

о креирању политике ресурса сиве литературе

May 16, 2014

Увод

Организације, владе и индустрија стварају читаво богатство знања и информација које покривају широки спектар тема и професионалних области које нису контролисане од стране комерцијалних издавача. Ове публикације, подаци и други материјали познати као сива литература представљају основни извор информација у научној комуникацији, истраживању, као и у креирању политике у пословном окружењу, индустрији, професионалној пракси и цивилном друштву. Сива литература се сматра кључним извором доказа, аргумената, иновација и разумевања у многим дисциплинама, укључујући науку, инжењеринг, здравство, друштвене науке, образовање, уметност и хуманистичке науке.

Сива литература, између осталог, обухвата следеће типове докумената у штампаном или дигиталном формату: истраживачке и техничке извештаје, брифинге и приказе, евалуације, радна документа, конференцијске радове, тезе, и мултимедијалне садржаје, који представљају важан и драгоцен део истраживања и информација.

Да би се оствариле све погодности истраживања и информација за научни рад, цивилно друштво, образовање и привреду, ми, потписници ове декларације, позивамо владе, академике и све заинтересоване да утичу на ширење свести о улози и вредности сиве литературе, а посебно на њен значај везан за отворени приступ истраживању, науци, иновацијама, политици заснованој на чињеницама и трансферу знања.

Да би се оствариле све користи сиве литературе за локалне, националне и глобалну заједницу ми позивамо и охрабрујемо следеће:

Организација

1. Већа посвећеност влада и организација отвореном приступу.
2. Интензивнија сарадња и координација међу организацијама укљученим у производњу, коришћење, прикупљање и управљање сивом литературом.
3. Коришћење трајних идентификатора и отворених стандарда за сиву литературу.

Истраживање/Образовање

4. Нови облици признања и награда за квалитетне публикације сиве литературе од стране влада, универзитета и других институција.

Декларација из Пизе

о креирању политике ресурса сиве литературе

May 16, 2014

5. Побољшани стандарди у производњи и библиографској контроли сиве литературе.
6. Развој и примена интероперабилних стандарда у управљању сивом литературом.
7. Израда водича за добру праксу у производњи, ширењу и евалуацији сиве литературе.

Право

8. Промене закона о обавезном примерку и ауторским правима у циљу унапређења могућности библиотека, служби за прикупљање података и образовних институција и програма да прикупе и пруже приступ сивој литератури, посебно некомерцијалним материјалима од јавног значаја.
9. Решавање правних препрека приликом дисеминације сиве литературе.
10. Даљи кораци у лиценцирању садржаја сиве литературе за комерцијалне и некомерцијалне сврхе.

Финансије/Одрживост

11. Идентификовање доступних извора финансирања за истраживања у области сиве литературе.
12. Повећање подршке за набавну политку и дугорочно чување сиве литературе.
13. Повећање улагања у инфраструктуру и нове технологије за приступ и коришћење сиве литературе у штампаном и дигиталном облику.

Технички аспект

14. Стратегије за борбу против неупотребљивости линкова и побољшање стабилности и доступности онлајн садржаја.
15. Системи за повезивање података и другог нетекстуалног садржаја са њиховим наднасловним публикацијама сиве литературе заједно са интероперативним стандардима за дистрибуцију сиве литературе.

Превели: Д. Савић и С. Ђирковић